

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie în limba maghiară
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istoria artei

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria artei universale III - renaștere și manierism						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector dr. Kovács Zsolt						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Pakó Klára						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					55
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					20
Examinări					5
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		155			
3.8 Total ore pe semestru		225			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Cursul necesită calculator și videoproiector.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Seminarul necesită calculator și videoproiector.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Regăsirea informației despre trecutul istoric. • Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. • Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. • Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei artei, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniul istoriei artelor.
Competențe transversale	• Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. • Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. • Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cursul și seminarul își propune prezentarea cronologică a celor mai importante fenomene ale istoriei artelor în secolele XV–XVI, din epoca apariției formelor renascentiste până la baroc, prin exemplificări vizuale și analiza stilistico-tematică a celor mai reprezentative opere ale acestor două secole.
7.2 Obiectivele specifice	• Prin operele analizate vom urmări și prezentarea unor exemplificări ale reprezentării diferitelor idei estetice, filosofice sau politice specifice acestei perioade în operele de artă, precum și în ce măsură reflectă aceste edificii, sculpturi, picturi și artefacte cultura acestei epoci. Pe parcursul semestrului pe lângă însușirea unor cunoștințe lexicale, un accent deosebit dorim să acordăm familiarizării studenților cu cele mai importante elemente ale terminologiei necesare analizei operelor de artă renascentistă și manieristă. Prelegerile vor fi însoțite de un material ilustrativ bogat.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. <i>Renașterea: terminologie, periodizare și cronologie. Umanismul.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
2. <i>Începuturile renașterii florentine: Brunelleschi, Masaccio.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	

3. <i>Începuturile renașterii florentine: Donatello</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
4. <i>Răspândirea artei renaștentiste în Italia</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
5. <i>Arhitectura din quattrocento.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
6. <i>Sculptura din quattrocento.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
7. <i>Pictura din quattrocento.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
8. <i>Arhitectura renașterii târzii.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
9. <i>Sculptura renașterii târzii.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
10. <i>Pictura renașterii târzii.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
11. <i>Răspândirea artei renaștentiste în Europa</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
12. <i>Răspândirea artei renaștentiste în Europa</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
13. <i>Manierismul italian</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
14. <i>Arta manieristă din afara Italiei (Franța, Germania, Cehia, Polonia, etc.)</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	

Bibliografie obligatorie

Burke, Peter, *Az olasz reneszánsz. Kultúra és társadalom Itáliában.* Bp.1994.

Clark, Kenneth, *Leonardo da Vinci.* Bp. 1982.

Kelényi György, *A manierizmus,* Budapest, 1995.

Szűcs Margit, B., *Alberti.* Bp. 1967.

Tolnay, Charles de, *Michelangelo. Mű és világgép.* Bp. 1977.

Vayer Lajos, *Az itáliai reneszánsz művészete.* Bp. 1982.

Vayer Lajos, *Raffaello freskói a Vatikánban.* Bp. 1987.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. <i>Prezentarea tematicii de seminar și a modalităților de evaluare. Discutarea și împărțirea temelor pentru referate</i>	-discuții	
2. <i>Începuturile picturii renaștentise italiene: Masaccio, Fra Angelico. Iluzia perspectivei în pictura renașterii</i>	-studii de caz -discuții	
3. <i>Începuturile arhitecturii renaștentiste în Italia (Brunelleschi și Alberti)</i>	-discuții -interpretarea izvoarelor	
4. <i>Sculptura quattrocentoului: Ghiberti, Donatello</i>	-studii de caz -discuții	
5. <i>Pictura quattrocentoului: Piero della Francesca, Sandro Botticelli, Giovanni Bellini</i>	-discuții -prezentarea referatelor	
6. <i>Arta și cultura în curțile italiene de la Milano, Pavia și Mantova. Curtea regelui Matia de la Buda</i>	-simularea unei concepții de expoziție – brainstorming -dezbateri: conexiuni între curțile amintite	-verificare scrisă (test de recunoaștere a operelor)

7. Michelangelo: scultura	-discuții -interpretarea izvoarelor -studii de caz	
8. Michelangelo: arhitectura și pictura		
9. Pictura lui Leonardo și Raffaello	-dezbateră referatelor -studii de caz	
10. Matthias Grünewald és Albrecht Dürer	-dezbateră referatelor -discuții	
11. Arhitectura manierismului la Mantova, Florența și Roma	-dezbateră referatelor -discuții	
12. Sculptura manierismului în Florența: Benvenuto Cellini, Giovanni da Bologna	-dezbateră referatelor -discuții	
13. Pictori ai manierismului italian și spaniol: Angelo Bronzino, Giorgio Vasari, Tintoretto, El Greco	-dezbateră referatelor -discuții	-verificare scrisă (test de recunoaștere a operelor)
14. Arta la curtea împăratului Rudolf II din Praga	-dezbateră referatelor -discuții	

Bibliografie orientativă:

- Az itáliai reneszánsz. Építészet. Szobrászat Festészet. Rajz.* Szerk. Toman, Rolf. Bp. 1998.
- Antal Frigyes, *A firenzei festészet és társadalmi háttere.* Bp. 1986.
- Argan, Giulio Carl-Contardini, Bruno, *Michelangelo architetto.* Milano 1990.
- Arte in Lombardia tra Gotico e Rinascimento.* Milano 1990.
- B. Szűcs Margit, *Reneszánsz.* Bp. 1994. (Az építészet története)
- Baldass, Ludwig, *Giorgione.* London 1965. (Thames and Hudson).
- Baxandall, M., *Reneszánsz szemlélet–reneszánsz festészet.* Bp. 1986.
- Beck, James H., *Italian renaissance painting.* Köln, 1999.
- Belting, Hans, *Giovanni Bellini. Pietà.* Bp. 1989.
- Białostocki, Jan, *Bruegel. Keresztelő Szent János prédikációja.* Bp. 1988.
- Bo, Carlo–Mandel, Gabriele, *Botticelli.* Bp. 1985.
- Burckhardt, Jakob, *A reneszánsz Itáliában.* Bp. 1978.
- Buzzati, D.-Cinotti, M., *Bosch. A művészet klasszikusai.* Bp. 1994.
- Fraenger, W., *Matthias Grünewald.* Bp. 1989.
- Freedberg, S. J., *Painting in Italy 1500–1600.* New Haven–London, 1993. (Pelican History of Art)
- Ginzburg, Carlo, *Indagini su Piero: Il Battesimo, il ciclo di Arezzo, la Flagellazione di Urbino.* Torino 1981.
- Gaertner, Peter J., *Filippo Brunelleschi. 1377–1446.* Köln, 1998.
- Goffen, Rona, *Masaccio's Trinity.* Cambridge, 1998.
- Gombrich, E. H., *Reneszánsz tanulmányok.* Bp. 1985.
- Grömling, Alexandra–Lingesleben, Tilman, *Botticelli. 1444/45–1510.* Köln, 1998.
- Hajnóczi Gábor, *Az ideális város a reneszánszban.* Bp. 1994.
- Hayum, Andrée, *The Isenheim Altarpiece. God's Medicine and the Painter's Vision.* Princeton, 1989.
- Heydenrich, Ludwig H., *Architecture in Italy 1400–1500.* New Haven–London, 1996. (Pelican History of Art)
- Huizinga, Johan, *A középkor alkonya.* Bp. é.n.
- Italian Renaissance Architecture from Brunelleschi to Michelangelo.* Ed. Henry A. Millon. London, 1994.
- Kaminski, Marion, *Tizian Vecellio, known as Titian. 1488/1490–1576.* Cologne, 1998.
- Michelangelo, The Sistine Chapel Ceiling.* Ed. Charles Seymour, Jr. New York–London, 1972. (Norton Critical Studies in Art History)
- Kelényi György, *A manierizmus,* Bp., 1995.
- Mittelstädt, K., *Dürer. A művészet világa.* Bp. 1979.
- Murray, Linda, *The High Renaissance and Mannerism. Italy, the North and Spain 1500–1600.* London, 1991. (World of Art)
- Murray, Peter, *The Architecture of the Italian Renaissance.* London, 1992. (World of Art)
- Perrig, Alexander, *Lorenzo Ghiberti. Die Paradiesetür. Warum ein Künstler den Rahmen Sprengt.* Frankfurt am Main, 1997.

Pignotti, Terisio, *Giorgione*. Venezia 1969.
 Pope-Hennessy, John, *An Introduction in Italian Sculpture*. I-III. London-New York 1971-1972.
 Pope-Hennessy, John, *Portretul în Renaștere*. București 19??.
 Prisco, M.–Vecchi, P. de–Cuzin, J. P., *Raffaello festői életműve*. Bp. 1983.
 Rappai Zs., *Fra Angelico*. A művészet kiskönyvtára. Bp. 1981.
 Rowley, George, *Ambrogio Lorenzetti*. I-II. Princeton 1958.
 Szmodisné Eszláry Éva, *Ghiberti*. A művészet kiskönyvtára. Bp. 1972.
 Takács József, *Masaccio*. Bp. 1980.
 Tátrai Vilmos, *Piero della Francesca*. Bp. 1980.
 Tolnay Károly, *Teremtő géniuszok Van Eycktól Cézanne-ig*. Bp. 1987.
 Vayer Lajos, *Masolino és Róma. Mecénás és művész a reneszánsz kezdetén*. Bp. 1962.
 Vayer Lajos, *Témák, formák, ideák*. Bp. 1989
 Vătășianu, Virgil, *Istoria artei europene*. I-II. București, 1967-1972.
 Venturi Adolfo, *Storia dell'arte italiana*. I-XIII. Milano 1901-.
 Wirtz, Rolf C. , *Donatello. 1386–1466*. Köln, 1998.
 Wittkower, Rudolf, *A humanizmus korának építészeti elvei*. Budapest, 1986.
 Zampa, G.-Ottino della Chiesa, A., *Dürer*. A művészet klasszikusai. Bp. 1995.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- dezvoltarea abilităților de comunicare
- dezvoltarea capacității analitice
- interdisciplinaritate
- cunoașterea terminologiei de specialitate în limba de predare și într-o limbă de circulație

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea temelor predate la curs și pe baza bibliografiei obligatorii	Examen oral	60%
10.5 Seminar/laborator	Parcurgerea bibliografiei obligatorii și însușirea ideilor principale legate de temele de seminar	-intervențiile studenților în cursul seminariilor -evaluarea recenziei predate de student	15%
	Recunoașterea, încadrarea stilistică și cronologică a principalelor opere ale epocii tratate	-intervențiile studenților -testarea capacității de recunoaștere a celor mai importante opere analizate (2 teste)	5%
	Calitatea științifică a exprimării în scris	-evaluarea celor 4 referate/studii de caz predate	10%
	Calitatea științifică a exprimării orale	-evaluarea prezentărilor orale ale referatelor	10%
10.6 Standard minim de performanță			
• Obținerea unei note de trecere (minim 5) la activitățile de seminar. • Obținerea unei note de trecere (minim 5) la evaluarea finală.			